

Možnosti eliminace viru HCV v populaci ČR do roku 2030

Pouhých 30 let od objevu původce virové hepatitidy typu C (HCV) je lékařům k dispozici moderní léčba tzv. přímo působícími antivirotiky s takřka 100% úspěšností. Díky její existenci mohla Světová zdravotnická organizace (WHO) vyhlásit plán eliminovat toto onemocnění, které představuje významnou hrozbu pro veřejné zdraví, z populace již během následujícího desetiletí.

V České republice chybí ucelený program přístupu ke screeningu, diagnostice a léčbě HCV. Na základě výstupu z epidemiologického modelu¹ byly pro ČR popsány následující možné strategie.

Strategie nulové změny

1211–3456 léčených pacientů ročně (10% nárůst ročně)

cca 26 000 počet odléčených osob s HCV v období 2019–2030

cca 54 000 zbývající počet infikovaných HCV v r. 2030

cca 198 případů dekompenzované jaterní cirhózy v r. 2030

cca 120 případů hepatocelulárního karcinomu v r. 2030

cca 38 případů transplantací jater

15 mld. Kč kumulativní celkové náklady na léčbu HCV i komplikací v období 2019–2030

Co za tyto peníze budeme po r. 2030 mít?

- virus žloutenky C v populaci dál koluje,
- počet infikovaných osob zůstává beze změny,
- počty pacientů s dekompenzovanou cirhózou či hepatocelulárním karcinomem stoupají stejně jako počet pacientů umírajících v souvislosti s jaterním onemocněním,
- **trvá nutnost zvyšujících se výdajů na léčbu HCV a jejích komplikací z prostředků veřejného zdravotního pojištění (obrazně řečeno: „Splácěj se úroky, ale dluh zůstává nezměněn“).**

Pozn.: Trend nárůstu nových případů infekce HCV, dekompenzované cirhózy, hepatocelulárních karcinomů a úmrtí v důsledku jaterní choroby lze v ČR zastavit a obrátit v pokles až od 15% navýšení počtu léčených pacientů ročně (to by představovalo ročně léčit 1384 – 5599 pacientů a kumulativní celkové náklady na léčbu HCV i komplikací 22 mld. Kč v období 2019–2030).

Strategie naplnění eliminačních cílů WHO

3000–4900 léčených pacientů ročně

cca 49 000 počet odléčených osob s HCV v období 2019–2030 **(o 89 % více²)**

cca 10 000 zbývající počet infikovaných HCV v r. 2030 **(o 82 % méně²)**

cca 20 případů dekompenzované jaterní cirhózy v r. 2030 **(o 90 % méně²)**

cca 15 případů hepatocelulárního karcinomu v r. 2030 **(o 88 % méně²)**

cca 4 případy transplantací jater **(o 89 % méně²)**

27 mld. Kč kumulativní celkové náklady na léčbu HCV i komplikací v období 2019–2030

Co za tyto peníze budeme po r. 2030 mít?

- cirkulace HCV v populaci je pod kontrolou,
- zbývá odléčit jen malou část ještě nakažených osob,
- počty pacientů s dekompenzovanou cirhózou či hepatocelulárním karcinomem trvale klesají,
- **dosavadní výdaje na léčbu HCV a jejích komplikací z prostředků veřejného zdravotního pojištění je možno alokovat pro pacienty s jinými diagnózami.**

Pro efektivní eliminaci HCV v populaci ČR je vhodné opřít se o strategický dokument (např. Národní akční plán), který bude obsahovat systémovou úpravu screeningu rizikových skupin a zpřístupňovat léčbu vyššímu počtu pacientů až do fáze, kdy dojde k zastavení cirkulace viru HCV v populaci ČR.

Zdroj: MUDr. Mgr. Jindřich Kotrba, Pharmeca a.s.

¹ Fraňková S, Urbánek P, Husa P, et al. Chronic hepatitis C in the Czech Republic: Forecasting the disease burden. *Cent Eur J Public Health*. 2019;27(2):93-98. doi:10.21101/cejph.a5350

² *oproti strategii nulové změny*